

Álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa

Hinn 2. september 2010 gaf kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa svohljóðandi álit í málinu nr. M-88/2010:

I

Álitaefni og kröfugerð

Hinn 30. júní sl. bað A um álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa vegna reiknings fyrirtækisins B fyrir uppsetningu á ofni en reikninginn segir hún vera of háan. Kröfur álitsbeiðanda eru eftirfarandi: „Að felldar séu niður ofreiknaðar vinnustundir. Að felld sé niður rukkun á 2 akstursferðum. Endurgreiðsla á VSK á efniskostnaði. Endurgreiðsla á hluta á því sem þegar hefur verið greitt.“

II

Málsmeðferð kæruneftndarinnar

Með bréfi, dags. 1. júlí sl., gaf kæruneftndin seljanda kost á andsvörum og bærust þau 12. júlí. Með bréfi, dags. 13. júlí, gaf kæruneftndin álitsbeiðanda kost á því að gera athugasemdir við andsvörin og frest til þess til 21. júlí. Engar athugasemdir bárust. Með bréfi, dags. 20. ágúst sl., var aðilum tilkynnt að kæruneftndin hefði tekið málið til afgreiðslu.

III

Málavextir og rökstuðningur álitsbeiðanda

Álitsbeiðandi kveðst hafa ráðið B, en forsvarsmáður fyrirtækisins sé C, til þess að taka niður eldri miðstöðvarofn og setja upp nýjan og stærri ofn. Verktakinn hafi hvorki viljað gefa upp nein verð vegna verksins né hve langan tíma það tæki. Hann hafi heldur ekki viljað gefa upp tímakaup þótt eftir því væri leitað en hafi sagt að um svo lítið verk væri að ræða að ekki tæki því að gera tilboð í það. Álitsbeiðandi kveðst hafa ákveðið að slá til enda þótt engar upplýsingar um verð né tíma lægju fyrir.

Álitsbeiðandi kveðst þó hafa verið búin að afla sér upplýsinga um hvað verkið gæti mögulega kostað og búist við því gróflega reiknað að það tæki einn mann 1-2 tíma að ljúka því. Af viðtölum við aðra pípulagningamenn hafi henni skilist að tímakaup væri kr. 3.000-5.000 og þannig gert ráð fyrir að reikningur fyrir verkið yrði að hámarki kr. 12.000 til kr. 15.000. Ofninn hafi verið á staðnum, tilbúinn til uppsetningar.

Verktakinn hafi sent tvo menn sem mætt hafi korter fyrir níu að morgni. Hún hafi gert athugasemdir við að mennirnir væru tveir en þó hleypt þeim báðum inn. Rúmlega tuttugu mínútum yfir tíu hafi starfsmaður verktaka hringt í sig og sagt verkinu lokið. Rúmlega kl. 11 kveðst álitsbeiðandi hafa farið heim til sín, íbúðin hafi reyndar verið opin, gamli ofninn hafi verið skilinn eftir, en annars allt í lagi, frágangur og vinna góð og heita vatnið á.

Hinn 31. desember hafi verið sendur reikningur fyrir verkið að fjárhæð kr. 41.745. Álitsbeiðandi segist strax hafa gert eftirfarandi athugasemdir við reikninginn:

“1. Að rukkað er fyrir 2 starfsmenn, þótt ljóst hefði verið að þetta væri eins manns verk.

2. Að rukkaðir eru 6 dagvinnutímar þótt það liggi fyrir að verkið tók aðeins 1,5 tíma.
3. Rukkað er fyrir 2 akstursferðir sem verkkaupi vill fá skýringar á og fá afhentar nótur fyrir þeim. Verkkaupi telur að efnið sem var notað séu hlutir sem pípulagningamenn eigi á lager og því vafi um að ferðirnar hafi verið farnar. Annars ætti framvísun á þessum tveimur nótum að svara þessu. Verkkaupi gerir ekki athugasemdir við að borga allan efniskostnað sem rukkað er fyrir.”

Reikningur B er dags. 31. desember 2009. Fyrir efnissölu eru teknar kr. 4.930. Fyrir 6 tíma vinnu kr. 24.900 eða kr. 4.150 á tímann og fyrir akstur í tvö skipti kr. 3.700. Samtals kr. 41.745.

Álitsbeiðandi lýsir í nokkuð löngu máli samskiptum sínum við verktakann og þeim athugasemdum sem hún hafi gert. Segir síðan að hún hafi ákveðið að greiða með fyrirvara kr. 29.108. Álitsbeiðandi sundurliðar þá fjárhæð svo að hún hafi greitt fyrir tveggja tíma vinnu með virðisaukaskatti, allan efniskostnað með virðisaukaskatti og eina akstursferð. Þá lýsir álitsbeiðandi kröfum sínum nánar með eftirfarandi hætti:

„1. Verkkaupi gerir kröfu um að fá endurgreiddan virðisaukaskatt sem er rukkaður af efniskostnaði fyrir verkið þar sem það er ljóst að hann nýtist verktaka sem innskattur og því ólöglegt að rukka fyrir hann einnig.

2. Verkkaupi gerir kröfu um að rukkun um 2 akstursferðir í reikningi verði felld niður og að verkkaupa verði endurgreitt það sem þegar hefur verið greitt auk virðisaukaskatts ef nótur eru ekki lagðar fram. Það þarf að mati verkkaupa að semja sérstaklega um það ef neytandi á að greiða fyrir akstur starfsmanna. Verktakanum ber að tilgreina ef hann byggir endurgjald sitt á öðru en uppsettu verði fyrir ákveðið verk eða unnar stundir enda er eðli málsins samkvæmt yfirleitt nauðsynlegt að verkkaupi komi sér á milli staða.

[...]

3. Verkkaupi telur ósanngjarnt að verktakar geti sent eins marga menn og þeim sýnist án þess að verkkaupi geti mótmælt því og vill að rukkaðir tímar fyrir starfsmann nr. 2 verði felldir niður, enda ósannað að hans hafi verið þörf á staðnum. Verktaki gerir kröfu um að í heildina sé aðeins rukkað fyrir 1,5 tíma fyrir einn starfsmann, sem var sá tími sem sannanlega fór í verkið. Verkkaupi gerir einnig kröfu um að fá endurgreitt það sem með fyrirvara hefur þegar verið borgað fyrir starfsmann nr 2, alls 2 dagvinnutímar auk virðisaukaskatts. Einnig að endurgreitt sé fyrir 0,5 tíma sem greitt hefur verið fyrir starfsmann 1 auk virðisaukaskatts, þannig að eftir standi 1,5 dagvinnutími á einn starfsmann.

[...]

Alls gerir verkkaupi kröfur um að honum sé endurgreitt um það bil 16.000 kr. af því sem greitt hefur verið og eftir standi þá greiðsla til verktaka fyrir verkið auk efniskostnaðar upp á um það bil 13.000 kr. og afgangur reiknings verði felldur niður.“

IV

Andsvör seljanda

Í andsvörum seljanda kemur m.a. fram eftirfarandi:

„Tveir menn voru sendir til þess að sinna þessu verki en það mun vera venja að tveir menn vinni verk af þessum toga. Sóknaraðili gerði engar athugasemdir eða fyrirspurnir hvað þetta varðar. Starfsmenn höfðu samband við sóknaraðila kl. 8.35 þann dag sem verkið var unnið og sögðu henni að þeir væru á leiðinni á verkstað sem var heimili

hennar. Þegar þangað var komið varð þeim strax ljóst að vegna stærðarmunar ofnanna varð að útvega efni en efni af þeim toga sem vantaði höfðu þeir ekki meðferðis. Þeim var kunnugt um að starfsmaður fyrirtækisins hafði ætlað í verslun, höfðu samband við hann símleiðis, gáfu honum upp það efni sem vantaði og báðu hann um að koma því á staðinn. Þegar sá ofn sem fyrir var hafði verið tekinn niður kom sá sem í verslunina hafði farið með efnið svo verkið vannst í góðri samfellu.

Þegar verklok voru fyrirséð hafði annar þeirra sem unnu verkið samband við sóknaraðila og sagði henni að þeir yrðu á förum fljótlega og spurði hana hvar hann ætti að skila lykli sem hún hafði afhent honum. Samtalið átti sér stað um kl. 10.30 og þeir verið búnir að ljúka verkinu, búnir að staðreyna að ofninn virkaði og hvergi væri leki um kl. 11. Vegna vandamála í tölvukerfi verksala hafi reikningur fyrir verkið ekki verið gefinn út fyrir en 31. 12. 2009. Álitsbeiðandi hafi gert fyrirspurnir vegna reikningsins sem öllum hafi verið svarað þegar í stað. Skömmu síðar hafi hún greitt kr. 29.108 inná tilvísaðan reikning án þess að hafa samband til þess að gera grein fyrir þeirri ákvörðun sinni að greiða reikninginn ekki að fullu. Reikningurinn fór síðan í hefðbundna vanskilainnheimtu hjá D til þess að fá eftirstöðvarnar greiddar. Þegar gengið hafi verið á sóknaraðila með viðeigandi aðvörunum brást hann loks við með aðfinnslum af ýmsum toga sem sjá má í málatilbúnaði hans. Vó hann að starfsheiðri varnaraðila og vændi hann m.a. um skattsvik. Þrátt fyrir að hún hafi sýnt af sér óbilgirni og verið með aðdróttanir í garð varnaraðila fannst honum hagsmunirnir ekki vera það miklir að þeir þyldu mikla þrætu umfram þar sem orðið var, vildi kaupa sér frið, taldi tíma sínum betur varið til góðra verka og gerði henni boð, án þess að viðurkenna réttmæti sjónarmiða hennar, um að endanleg fjárhæð reikningsins skyldi ver kr. 26.244, en í því fólst reyndar boð um að endurgreiða hluta þess sem hún hafði greitt, þ.e.a.s. kr. 2.864. Þegar hingað var komið var sóknaraðili orðin mjög ósáttfús og vissari í sinni sök en hún áður hafði verið og taldi sig eiga rétt til endurgreiðslu fjárhæðar sem væri hærri en þetta, hafnaði boðinu og setti málið þann farveg sem það er nú komið í fyrir kærunefnd.“

Seljandi kveðst byggja á þeirri grundvallarreglu kauparéttarins að kröfur sem risið hafi af sölu á vörum eða þjónustu skuli greiða nema sá sem keypti geti sýnt fram á að krafan sé ósanngjörn en það hafi álitsbeiðandi ekki gert.

Seljandi segir það hentugt að tveir menn komi að því verki að skipta um ofn í gömlu húsi og stytta það heildartíma verksins. Ætla megi að verkið hafi hafist kl. 8.45 að morgni og því hafi lokið kr. 11.00 sama morgun. Því sé um að ræða 2 klst. og 15 mínútur hjá þeim tveimur og að aukakrókur þess sem komið hafi með efni hafi verið 30 mínútur. Ekki tíðkist almennt hjá iðnaðarmönnum á Íslandi að tímagjald sé reikað frá því að verkfæri sé fyrst beitt þar til það sé lagt frá sér í lok verks.

Venjan sé sú að miða sé við að 15-30 mínútur taki að koma sér á verkstað og svipaðan tíma frá verkstað miðað við hvar starfsstöð verktakans sé. Í því tilviki sem hér um ræða hafi álitsbeiðandi sem búi í Reykjavík kosið að fá þjónustu frá aðila sem hafi starfsstöð í Garðabæ. Það réttlæti að reiknaðar séu að lágmarki 30 mínútur í ferðatíma fyrir hvorn mann. Þá beri að taka tillit til að starfsmennirnir eigi rétt á samningsbundnum kaffitímum en þeir hafi ekki tekið sér kaffitíma á meðan verkinu stóð heldur eftir að því hafi verið lokið og þeir farnir af staðnum. Þá verði og að reikna einhvern eðlilegan tíma til samantektar efnisnotkunar samfara reikningsgerð. Með tilliti til þessa séu 6 tímar engan veginn ofreiknaðir.

Stærðarmunur hafi verið á þeim ofni sem hafi verið tekinn niður og þeim sem hafi verið skipt út án þess að álitsbeiðandi hafi gert ráð fyrir því í efniskaupum en ef svo hefði verið hefði ekki þurft að fara ferð eftir kaupum að viðbótarefni. Ferð þeirra sem verkið

unnu með verkfæri til og frá verkstaðar verði álitsbeiðandi að sjálfsögðu að greiða enda venja að sérstaklega sé krafði um sé greiðslu fyrir þetta og þessi kostnaður sé ekki reiknaður inn í tímakaup.

Um virðisaukaskatt á reikningi seljanda segir eftirfarandi í andsvörinum:

„Varnaraðili er heiðvirt fyrirtæki á sviði pípulagna sem stendur skil á sköttum og gjöldum eftir því sem lög mæla fyrir um.

Í reikningi varnaraðila er sýnd efnisnotkun, samtala kr. 4.930,- sem er með álagningu en án virðisaukaskatts. Sundurliðun efnisnotkunar er að finna á yfirliti sem fylgdi reikningnum merkt “A” og sýnir hitanema, stillité tengi o.fl. Virðisaukaskattur af þessu efni er 24,5% og er það innifalið í tölunni kr. 8.215,- sem birtist á reikningi varnaraðilans. Þetta er allt í samræmi við venjur í pípulagningagreininni og öðrum iðnaðargreinum. Undirritaður á erfitt með að skilja málatilbúnað sóknaraðilans eins og hann birtist í kröfugerð hans. Það hlýtur að teljast misskilningur hans ef hann telur sig ekki þurfa að greiða virðisaukaskatt af efninu [...]

Loks skal bent á að sóknaraðili hefur með því að greiða kr. 29.108,- inn á reikninginn, án þess að gera neinn fyrirvara, fyrirgert rétti sínum til endurkröfu þess sem hann heldur fram í málatilbúnaði þessa kærumsáls að hann eigi rétt á.“

V

Niðurstaða kærufndarinnar

Kærufnd lausafjár- og þjónustukaupa telur að ágreiningur álitsbeiðanda og B falli undir valdsvið nefndarinnar, sbr. lög nr. 87/2006 um breytingu á lögum um lausafjárkaup, lögum um þjónustukaup og lögum um neytendakaup og 1. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 766/2006 um kærufnd lausafjár- og þjónustukaupa. Ágreiningur aðila fellur undir lög nr. 42/2000 um þjónustukaup, sbr. 1. gr. þeirra laga.

Í álitsbeiðni kemur fram að ekki var samið um verð fyrir verkið sem álitsbeiðandi bað B um að vinna. Má í því efni hafa í huga að verkið var þess eðlis að erfitt gat verið að segja til um það fyrirfram með viðunandi nákvæmni hvað það myndi kosta. Í 28. gr. laga nr. 42/2000 segir að hafi ekki verið samið um verð fyrir keypta þjónustu skuli neytandi greiða það verð sem telja má sanngjarnt með hliðsjón af því hve vinnan hafi verið mikil og hvers eðlis.

Álitsbeiðandi gerir ekki athugasemd við reikning seljanda að því er varðar efniskaup, kr. 4.930, en telur sig ekki eiga að greiða virðisaukaskatt, kr. 1.208, af þeirri fjárhæð eins og hún er krafín um. Reikningur fyrir efniskaupunum, dags. 2. nóvember 2009, er stílaður á B og færður á það fyrirtæki sem viðskiptamann seljanda efnisins. Til þess verður að horfa að reikningurinn var gefinn út á nafn seljanda og því má ætla að hann hafi nýtt sér virðisaukaskattinn sem hann greiddi sem innskatt við uppgjör skattsins, sbr. 1. mgr. 11. gr. og 1. og 5. mgr. 16. gr. laga nr. 50/1988 um virðisaukaskatt. Með vísan til 28. gr. laga nr. 42/2000 verður því að telja ósanngjarnt að seljandi krefji álitsbeiðanda um virðisaukaskattinn af því efni sem hann keypti í eigin nafni til verksins.

Enda þótt ekki hafi komið fram hve stór ofninn var sem álitsbeiðandi bað um að væri tengdur telur kærufndin að ekki sé hægt að telja það óeðlilegt að seljandi hafi látið tvo menn tengja hann en slík vinna getur orðið einum manni óþarflega tafsöm. Af sundurliðun á reikningi fyrir vinnu sést að tveimur mönnum eru reiknaðar 3 klst. og verður að gera ráð fyrir að það séu þeir menn sem settu ofninn upp. Aðilum ber ekki saman um hve langan tíma verkið hafi tekið en þó er ljóst að þeir voru komnir á vinnustað vel fyrir kl. 9.00 um morguninn, álitsbeiðandi segir korter fyrir níu.

Álitsbeiðandi segir annan manninn hafa hringt í sig 10.20 og þá sagt að verkinu væri lokið en seljandi telur að því hafi verið lokið um kl. 11.00. Kærunefndin álitur að í því tilviki sem hér um ræðir verði, fyrst ekki var um annað sérstaklega samið, að miða við að einungis þeir tímar séu greiddir sem menn seljanda voru á verkstaðnum. Þykir kærunefndinni sanngjarnt að miða við að seljandi eigi rétt á að fá 5 tíma greidda eða kr. 20.750 og með virðisaukaskatti kr. 25.833.

Seljandi sýnist á reikningi sínum ekki gera ráð fyrir því að álitsbeiðandi greiði sérstaklega kostnað við útvegum efnis og verður því ekki tekin afstaða til þess hvort seljandi átti rétt á greiðslu fyrir hana eða ekki. Hins vegar gerir hann álitsbeiðanda reikning fyrir akstur þeirra sem unnu verkið þ.e. tvær ferðir á kr. 1.850 hvora auk virðisaukaskatts. Kærunefndin álitur að eins og samningsgerð aðila var háttað, þ.e. að álitsbeiðanda var ekki gerð grein fyrir þessum kostnaðarlið, þá verði hann af þeim sökum ekki lagður á álitsbeiðanda.

Samkvæmt því sem að framan segir ber álitsbeiðanda að greiða seljanda fyrir verkið kr. 30.763 (4.930+25.833) að frádregnum kr. 29.108 sem hún hefur nú þegar greitt eða kr. 1.655.

VI

Álitsorð

Álitsbeiðandi, A, greiði seljanda, B, kr. 1.655.

Friðgeir Björnsson
formaður

Guðrún Björk Bjarnadóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir